

Čtenářské cestičky pro druhý stupeň ZŠ

Michaela Sehnalová

Děti na druhém stupni základní školy jsou velmi specifickými návštěvníky knihovny. Jako mladší děti je do knihovny brávaly paní učitelky a všěpovaly jim tak pravidelnost půjčování a včasného vracení, společně s knihovnicemi jim ukazovaly, že čtení není jen práce, ale že je to hlavně zábava a nekonečná studnice fantazijních světů a příběhů. Jak školní látky přibývá, ubývá času na pravidelné návštěvy knihovny. Postupně nezbývá čas téměř žádný. Sem tam s dětmi do knihovny zavítá nadšený češtinář.

Během pravidelných workshopů s pedagogy, které plánujeme vždy na poslední týden o prázdninách, ukazujeme čerstvé literární novinky, které stojí za přečtení učitelům i dětem. „Předváděčku“ literatury koncipujeme dle věku čtenářů. V krátkosti knihu představíme, povíme, pro které čtenáře je vhodná a jak se s ní dá pracovat. Učitelé si pak knihy, které je zaujmou, zpravidla vždy půjčí, přečtou a doporučí svým žákům. Součástí těchto workshopů v knihovně je i zamlouvání termínů na návštěvu knihovny se třídou. Druhostupňoví pedagogové si podobnou „předváděčku“ přejí i pro své žáky hned zkraje školního roku.

Vždy je dost náročné žákům představit knihy v krátkém časovém úseku – však hezkých knih, které si zaslouží být představeny, je tolik! Důležité ale je, aby se knihovník nenechal strhnout a dal dětem prostor i na prohlížení a soukromé seznámení se s knihami. Žáky vždy některá z nich zaujme a okamžitě si ji chtějí půjčit nebo si obnovit registraci.

Základním kamenem úspěchu takovéto akce, ale nejsou knihy samotné, jak by se na první pohled mohlo zdát, nýbrž nadšení knihovníka, který o knihách mluví. Není to přednáška, není to převyprávění příběhů z knih. Je to vzbuzení radosti ze čtení, navnadění na skvělé příběhy, entuziasmus čišící z každého slova a pohybu knihovníka.

Dobrodružství pro kluky i holky

Skvělých knih je spousta. Po velkém úspěchu Prašiny Vojtěcha Matochy vzrostl zájem i o druhý díl a nyní všichni netrpělivě očekávají i pokračování v podobě třetího dílu. Skvělá dobrodružství zažívají čtenáři i s knihami Petra Hugo Šlika v sérii knih z Klárova: Tajemství jeskyně pokladů, Ve staré cihelně se svítí, Po stopách ztraceného syna a Záhada dračího klíče. Jan Švrček poslal do světa rovněž velmi dobrodružnou knihu Strážci sovího vrchu. Série Petra Stančíka H2O je u dětí velmi oblíbená a knihy čtou již od roku 2017, kdy vyšel první díl H2O a tajná vodní mise. O rok později pokračoval Stančík druhým dílem H2O a poklad šíleného oka a v roce 2019 třetím dílem H2O a pastýřové snů.

I ženské autorky píší dobrodružnou literaturu (nejenom) pro kluky

Mezi českými autory vyniká i Veronika Válková se svou knižní sérií Kouzelný atlas putování časem. V těchto knihách se čtenáři vydávají na cestu do různých historických období. Děti tak navštíví kupříkladu významné české panovníky, plují s piráty nebo objeví terezínské ghetto. Historicky velmi věrné jsou knihy Daniely Krolupperové Zločin na starém městě pražském a Past na korunu. Autorka si dala velmi záležet, aby skvěle vystavěný dobrodružný příběh s detektivní zápletkou zasadila do věrných historických reálií 19. století a vzniku republiky. Petra Soukupová, velmi oceňovaná česká autorka, před časem okouzila čtenáře knihou Kdo zabil Snížka? a nyní knihou Klub divných dětí. Klára Smolíková chrlí pravidelně množství skvělých knih pro malé i velké čtenáře. Starší děti si oblíbily především její detektivky Tajná dvojka A+B, které píše společně s manželem Jiřím W. Procházkou. Útěk Kryšpína N. Ivony Březinové je útlá knížka, která ale obsahuje silný příběh o šikanovaném chlapci. Děti po této knize sahají velmi často, nejčastěji po společné aktivitě právě nad touto knihou. Další skvělou českou autorkou je Petra Braunová, jejíž Evička Ihářka žhářka, která vyšla v loňském roce, je excelentní příběh jednoho smutného životního osudu. Děj je emotivní a i dospělý čtenář bude osudem hlavní hrdinky zasažen.

Zábava a humor pro všechny

Skvělým a velmi oblíbeným autorem je David Walliams. Čtenáři, kteří se zamilovali do knih Roalda Dahla, budou milovat i Walliamsovy knihy – všechny. Nejoblíbenější jsou však Nejhorší děti na světě a Babička drsňačka. Letos vyšla Ledová obluda, která se na regálu nikdy příliš dlouho neohřeje. Naprostým fenoménem je několikadílný Ztřeštěný dům na stromě. V každém dalším dílu narůstá dům o 13 pater, která jsou vybavena bowlingovou dráhou, čokoládovou fontánou, nádrží s lidožravými žraloky, fontánami na limonádu a spoustou dalších věcí, které si jen čtenář dovede představit.

Trochu drsného čtení

Napínavý děj, útlá měkká vazba a velká písmena. To jsou knihy ze série Přežil jsem... americké autorky Lauren Tarshisové. Tyto knihy mají potenciál přivést k četbě i děti, které berou knihy jako nutné zlo ke splnění požadavků na čtenářský deník. Stejně tak je oceňují i dospělí čtenáři, kterým se horší zrak, příběh je totiž čtivý a napínavý. Jak Hitler ukradl růžového králíčka od Judith Kerrové jemným způsobem ukazuje, jak válka ovlivňuje životy všech. Série Holky na vodítku Ivony Březinové je nestárnoucí klasikou dívčího čtení. Jsou to přesně ty knihy, které když začnete číst, nemůžete přestat.

Čtenářské cestičky jsou nevyzpytatelné. Knihovník by měl být průvodcem a rádcem, svítit dětem na cestu. Vzbuzovat nadšení a předávat radost ze čtení svému okolí. Knihovnictví je totiž hlavně o člověčině a lidském přístupu. Přeji tedy nám, knihovníkům, abychom si uměli najít radost i ve složitých situacích a kousek radosti předat i svému okolí.

Kontakt na autorku: sehnalova@knihovna.jicin.cz

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz